

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ МАТЕМАТИКИ ТА ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ
Кафедра диференціальних рівнянь та математичної фізики**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан ФМЦТ

_____ /Маляр М. М./
« _____ » _____ 20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ПРИКЛАДНІ МАТЕМАТИЧНІ ПАКЕТИ
ДЛЯ ОБРОБКИ ДАНИХ ТА МОДЕЛЮВАННЯ**

Рівень вищої освіти	другий (магістр)
Галузь знань	11 Математика та статистика
Спеціальність	111 Математика
Освітня програма	Математика
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Робоча програма навчальної дисципліни «**Прикладні математичні пакети для обробки даних та моделювання**» для здобувачів вищої освіти галузі знань **11 Математика та статистика** спеціальності **111 Математика** освітньої програми «**Математика**».

Розробник:

Рого В. Л., старший викладач кафедри диференціальних рівнянь та математичної фізики

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри *диференціальних рівнянь та математичної фізики*

протокол № _____ від «_____» _____ 2021 р.

Завідувач кафедри _____ Маринець В. В.

Схвалено науково-методичною комісією ФМЦТ

протокол № _____ від «_____» _____ 2021 р.

Голова науково-методичної комісії _____ Мулеса О. Ю.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120	1-й	–
Кількість модулів – 1	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 3,5	2-й	–
	Лекції:	
	18 год.	–
	Практичні (семінарські):	
	–	–
Вид підсумкового контролю: залік	Лабораторні:	
	30 год.	–
Форма підсумкового контролю: комбінована	Самостійна робота:	
	72 год.	–

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «**Прикладні математичні пакети для обробки даних та моделювання**» є формування теоретичних знань та практичних навичок із питань обробки та аналізу даних, а також моделювання математичних задач із використанням сучасних комп'ютерних технологій, вивчення можливостей застосування математичних пакетів Microsoft Excel і Maple, та практичне оволодіння технологіями обробки даних та моделювання.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувача вищої освіти таких компетентностей:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК-01);
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК-02);
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, вміннями, у тому числі в галузях, відмінних від математики (ЗК-04);
- здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел (ЗК-06);
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій (ЗК-08);
- знання на рівні новітніх досягнень, необхідні для дослідницької діяльності у сфері математики та її практичних застосувань (ФК-01);
- спроможність формулювати складні задачі оптимізації та прийняття рішень, та інтерпретувати їхні розв'язки в оригінальному контексті цих задач (ФК-04);
- спроможність отримувати якісну інформацію на основі кількісних даних (ФК-06);
- здатність до аналізу основ і властивостей існуючих математичних структур та розуміння переваг тих чи інших математичних підходів, у тому числі до оцінки їх обґрунтованості й ефективності (ФК-07);
- здатність до самоосвіти та підвищення кваліфікації на основі інноваційних підходів у сфері математики (ФК-10);
- спроможність використовувати обчислювальні інструменти для чисельних і символічних розрахунків та для постановки й розв'язання задач (ФК-12);
- здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при критичному осмисленні математичних проблем (ФК-13).

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «**Прикладні математичні пакети для обробки даних та моделювання**» є опанування таких навчальних дисциплін освітньої програми «**Математика**» першого рівня вищої освіти для предметної спеціальності **111 Математика**:

- ОК-5 Математичний аналіз функції однієї змінної (ННД 1.02.01)
 ОК-7 Алгебра (ННД 1.02.03)
 ОК-8 Лінійна алгебра (ННД 1.02.04)
 ОК-10 Диференціальні рівняння (ННД 1.02.06)

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Математика», вивчення навчальної дисципліни повинне забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Знати та розуміти фундаментальні і прикладні аспекти наук у сфері математики.	ПРН-01
Спроможність розробляти математичну модель ситуації з реального світу та переносити математичні знання у нематематичні контексти.	ПРН-02
Здатність до розвитку нових та удосконалення існуючих математичних методів аналізу, моделювання, прогнозування, розв'язування нових проблем у нових галузях знань.	ПРН-03
Розв'язувати задачі з математичною строгістю та математичними методами, перевіряти умови виконання математичних тверджень, переносити умови та твердження на нові класи об'єктів, знаходити й аналізувати відповідності між поставленою задачею з існуючими моделями.	ПРН-08
Розв'язувати математичні задачі аналізу даних; застосовувати загальні математичні моделі для специфічних ситуацій; управляти інформацією та переводити її у зручний формат; володіти прикладними математичними пакетами.	ПРН-09
Використовувати раціональні способи пошуку та використання науково-технічної інформації, включаючи засоби електронних інформаційних мереж; застосовувати інформаційні ресурси, в тому числі електронні, для пошуку існуючих математичних моделей.	ПРН-10
Бути здатними до самоосвіти та підвищення кваліфікації на основі інноваційних підходів у сфері математики.	ПРН-14

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «**Прикладні математичні пакети для обробки даних та моделювання**»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Знання. Засвоєння та відтворення теоретичних основ роботи в середовищах Microsoft Excel та Maple.	ПРН-01
Розуміння. Здатність до створення, редагування та форматування електронних таблиць та діаграм у середовищі Microsoft Excel, а також до використання графічних і програмних ресурсів математичного пакету Maple для моделювання різних задач математики.	ПРН-02
Застосування. Уміння: а) ефективно використовувати можливості прикладних математичних пакетів для роботи зі списками електронних таблиць, побудов графіків та діаграм, розв'язування задач алгебри, аналітичної геометрії, теорії диференціальних рівнянь та інших галузей математики; б) самостійно виконувати обробку й аналіз даних, а також моделювання математичних задач у рамках обмеженого часу з наголосом на професійну сумлінність.	ПРН-02 ПРН-03
Аналіз. Здатність: а) до виділення окремих класів задач, які допускають ефективні комп'ютерні розв'язання, осмислення структурних принципів роботи з прикладними математичними пакетами; б) бачити помилки й огріхи в логіці міркувань, бачити різницю між теоретичним прогнозом і отриманими на практиці результатами у рамках обмеженого часу.	ПРН-09 ПРН-14
Оцінка. Уміння оцінювати значення вивченого матеріалу для обробки й аналізу даних та моделювання математичних задач, засновувати свої судження й умовиводи на чітких критеріях, узгоджених із теоретичними висновками.	ПРН-08
Синтез. Уміння комбінувати базові можливості прикладних математичних пакетів, щоб обрати найдоцільніший шлях для обробки й аналізу даних чи моделювання конкретних математичних задач.	ПРН-10

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- лабораторні роботи;
- модульна контрольна робота;
- залік.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: перевірка виконання лабораторних робіт.

Форми модульного контролю: письмова контрольна робота.

Форми підсумкового семестрового контролю: залік.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота		Модульна контрольна робота	Сума
T1-4	T5-9	20	100
40	40		

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Індивідуальні завдання	4	80
Модульна контрольна робота	1	20
Разом		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульна контрольна робота проводиться у письмовій тестовій формі. Тестові завдання для модульного контролю знань здобувачів охоплюють теми, які вивчаються в межах дисципліни. Модульна контрольна робота включає 20 тестових завдань закритої форми із запропонованими відповідями, із яких 10 завдань відносяться до Тем 1-4, а інші 10 – до Тем 5-9.

Максимальну оцінку з модульної контрольної роботи (20 балів) отримує здобувач, котрий безпомилково відповів на всі без винятку завдання. Інакше ставиться нижча оцінка відповідно до кількості вірних відповідей на тестові завдання.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

— «А» («зараховано», 90 та вище балів) заслуговує здобувач, котрий виявив всебічне і глибоке знання програмового матеріалу, вміння вільно виконувати завдання, передбачені програмою, засвоїв основну та ознайомився з додатко-

вою літературою, розуміє взаємозв'язок головних понять дисципліни та їх значення для майбутньої професії;

— «**B**» («зараховано», 82-89 балів) заслуговує здобувач, котрий виявив повне знання програмового матеріалу, успішно виконує передбачені програмою завдання, засвоїв основну літературу, рекомендовану програмою, виявив систематичний характер знань з дисципліни і здатний до самостійного доповнення, але під час відповіді допустив деякі неточності;

— «**C**» («зараховано», 74-81 бал) заслуговує здобувач, котрий виявив не цілком повне знання програмового матеріалу, не завжди успішно виконує передбачені програмою завдання, частково засвоїв основну літературу, рекомендовану програмою, виявив не систематичний характер знань з дисципліни, не завжди здатний до їх самостійного доповнення і під час відповіді допускає деякі неточності;

— «**D**» («зараховано», 64-73 бали) заслуговує здобувач, котрий виявив знання основного програмового матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої роботи за професією, вміє виконувати завдання, передбачені програмою, знайомий з основною рекомендованою літературою. Як правило, оцінка «**D**» виставляється студентам, котрі допустили помилки у відповіді на іспиті та при виконанні екзаменаційних завдань, але володіють необхідними знаннями для їх усунення за допомоги викладача;

— «**E**» («зараховано», 60-63 бали) заслуговує здобувач, котрий виявив часткове знання основного програмового матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої роботи за професією, не завжди вміє виконувати завдання, передбачені програмою, знайомий лише частково з основною рекомендованою літературою. Як правило, оцінка «**E**» виставляється студентам, котрі допустили грубі помилки у відповіді на іспиті та при виконанні екзаменаційних завдань, але частково володіють необхідними знаннями для їх усунення за допомоги викладача;

— «**FX**» («незараховано», 35-59 балів) виставляється здобувачеві, котрий виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань;

— «**F**» («незараховано», 0-34 балів) виставляється здобувачеві, коли протягом семестру він допустив грубі помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

При виставленні оцінки можуть враховуватися результати навчальної роботи здобувача протягом семестру.

Залік виставляється (без складання) у випадку набору кількості балів, що відповідає мінімальній оцінці «зараховано» (**E**).

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1

- Тема 1.** Основи роботи у середовищі Microsoft Excel. Технологія створення, редагування та форматування електронних таблиць. Функції Microsoft Excel та робота з ними.
- Тема 2.** Графічне подання даних за допомогою діаграм у Microsoft Excel.
- Тема 3.** Робота зі списками в Microsoft Excel.
- Тема 4.** Аналіз даних. Обчислення підсумків. Панель інструментів Форми.
- Тема 5.** Основи Maple. Графічний інтерфейс користувача. Основні об'єкти і команди. Пакети.
- Тема 6.** Графіка Maple. Команди двовимірної графіки. Просторова графіка. Анімація.
- Тема 7.** Основи програмування в Maple. Мова Maple. Процедури. Робота з файлами.
- Тема 8.** Моделювання математичних задач у Maple. Задачі алгебри та аналітичної геометрії. Диференціювання та інтегрування функцій.
- Тема 9.** Ряди та диференціальні рівняння. Інтерполювання функцій поліномами. Крайові задачі для звичайних диференціальних рівнянь.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: денна					
	Усього	у тому числі				
		лекції	практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота
Модуль 1						
Тема 1. Основи роботи у середовищі Microsoft Excel. Технологія створення, редагування та форматування електронних таблиць. Функції Microsoft Excel та робота з ними.		2		3		8
Тема 2. Графічне подання даних за допомогою діаграм у Microsoft Excel.		2		3		8
Тема 3. Робота зі списками в Microsoft Excel.		2		2		8
Тема 4. Аналіз даних. Обчислення		2		6		8

підсумків. Панель інструментів Форми.					
Тема 5. Основи Maple. Графічний інтерфейс користувача. Основні об'єкти і команди. Пакети.		2		2	8
Тема 6. Графіка Maple. Команди двовимірної графіки. Просторова графіка. Анімація.		2		2	8
Тема 7. Основи програмування в Maple. Мова Maple. Процедури. Робота з файлами.		2		2	8
Тема 8. Моделювання математичних задач у Maple. Задачі алгебри та аналітичної геометрії. Диференціювання та інтегрування функцій.		2		4	8
Тема 9. Ряди та диференціальні рівняння. Інтерполювання функцій поліномами. Крайові задачі для звичайних диференціальних рівнянь.		2		4	8
Модульна контрольна робота				2	
Разом за модуль		18		30	72
Разом за семестр		18		30	72

6.3. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Технологія створення, редагування та форматування електронних таблиць. Функції Microsoft Excel та робота з ними. Графічне подання даних за допомогою діаграм.	6
2	Робота зі списками в Microsoft Excel. Аналіз даних. Обчислення підсумків. Панель інструментів Форми.	8
3	Основні об'єкти і команди Maple. Пакети. Графіка Maple. Основи програмування в Maple. Процедури. Робота з файлами.	6
4	Моделювання математичних задач у Maple. Задачі алгебри та аналітичної геометрії. Диференціювання та інтегрування функцій. Ряди та диференціальні рівняння. Інтерполювання функцій поліномами. Крайові задачі для звичайних диференціальних рівнянь.	8
5	Модульна контрольна робота	2
	Разом	30

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Опрацювання навчального матеріалу лекційних занять	24
2	Оформлення лабораторних робіт	24
3	Підготовка до заліку	24
Разом		72

7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Microsoft Excel для самостійного вивчення: Навчальний посібник / Укладачі *І.А. Григорішин, Л.В. Кулібаба*. – К.: Дакор, КНТ, 2007. – 200 с.
2. *Федько В.В., Плоткін В.І.* Табличний процесор MS Excel 2003: Навчально-практичний посібник. – Х.: Вид. ХНЕУ, 2008. – 176 с.
3. *Дрозденко В.О.* Maple в математиці: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів III та IV рівнів акредитації. – Біла Церква: БНАУ, 2019. – 328 с.
4. *Матросов А.В.* Maple6. Решение задач высшей математики и механики. – СПб: БХВ-Петербург, 2001. – 528 с.

Допоміжна література

1. *Сальніков О.М., Малюк В.Г., Романюк В.А., Горелишев С.А.* Табличний процесор Microsoft Excel 2007: Навчальний посібник. – Х.: Академія ВВ МВС, 2011. – 94 с.
2. Інформатика. Комп'ютерна техніка. Комп'ютерні технології: Підручник для студентів вищих навчальних закладів / За ред. *О.І. Пушкаря*. – К.: Вид. центр «Академія», 2002. – 704 с.
3. *Гладка О.М.* Практикум з інформатики. Використання табличного процесора Excel: Навчальний посібник. – Рівне: НУВГП, 2011. – 75 с.
4. *Михалевич В.М.* Maple. Комп'ютерна підтримка курсу вищої математики в технічному вузі. Частина I – Лінійна й векторна алгебра. Аналітична геометрія: Навчальний посібник. – Вінниця: ВНТУ, 2004. – 111 с.
5. *Возняк О.М., Прокопів В.В., Никируй Л.І.* Використання середовища Maple для розв'язування задач квантової механіки. – Івано-Франківськ: ПНУ ім. В. Стефаника, 2017. – 156 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. <https://support.microsoft.com/uk-ua/office/> (короткий посібник користувача програми Microsoft Excel 2013)
2. <https://ua.waykun.com> (короткий посібник по Maple)

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н. р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище, ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н. р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище, ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н. р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище, ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20___/ 20___ н. р. без змін; зі змінами (Додаток ___).
(потрібне підкреслити)

протокол № ___ від «___» _____ 20___ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище, ініціали)